

Innst. S. nr. 87

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra forsvarskomiteen

St.prp. nr. 20 (2006-2007)

Innstilling fra forsvarskomiteen om oppstart av LOS-programmet i Forsvaret - Økonomiprojektet

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Innledning

Formålet med denne proposisjonen er å få Stortingets samtykke til å starte opp Økonomiprojektet i LOS-programmet i Forsvaret.

Bakgrunn

LOS-programmet er Forsvarets satsing på nytt felles styringssystem for økonomi, personell og logistikk, og er således et viktig omstillingsverktøy for å nå målene for moderniseringen av Forsvaret iht. Stortingets vedtak. Videre er Økonomiprojektet viktig for å få en forbedret økonomistyring i Forsvaret, jf. St.meld. nr. 29 (2005-2006) om merforbruket på forsvarsbudsjettet i 2004, og St.meld. nr. 10 (2005-2006) om økonomisk styring i Forsvaret. Programmet skal bidra til at Forsvarets militære organisasjon får felles prosesser på tvers av alle forsvarsgrener og avdelinger. Innføring av et felles eksternregnskapssystem ble realisert gjennom leveranseprosjekt 1 i tidligere Program Golf.

Gjenstående prosjekter i LOS-programmet

Det gjenstår to større prosjekter for å få realisert felles løsninger innenfor logistikkområdet. Det første er Økonomiprojektet, som blant annet skal gi Forsvaret et elektronisk basert internregnskapssystem. I tillegg vil det gi et materiellregnskap og et felles system for innkjøp. Ved å kombinere innkjøpsfunksjonen med materiellregnskapet og internregnskapet vil Forsvaret få på plass et elektronisk basert forpliktelsesregnskap som bidrar til styrket kontroll med Forsvarets driftsbudsjett.

Det neste prosjektet vil ha som ambisjon å gi Forsvarets militære organisasjon en fullstendig logistikk-løsning, med bl.a. funksjonalitet for understøttelse av vedlikehold og anskaffelse i prosjekt. Forsvarsdepartementet vil på egnet måte komme tilbake til Stortinget vedrørende dette prosjektet.

Økonomiprojektet

Regjeringen informerte i St.prp. nr. 1 (2006-2007) om at Forsvaret har innledet kontraktsforhandlinger med leverandøren for Økonomiprojektet, og at det var forventet at dette ville medføre en reduksjon i usikkerheten og derigjennom kostnadsrammen for prosjektet. Resultatet av forhandlingene er imidlertid at kostnadene er økt med ca. 40 mill. kroner i forhold til det som var anslått, noe som i første rekke skyldes en økt timepris hos leverandør. Videre viser det seg at det ikke var grunnlag for å redusere usikkerhetsestimater så mye som forventet.

Økonomiprojektet har som ambisjon å gi FMO en komplett elektronisk basert løsning for virksomhetsstyring, herunder full understøttelse for forsyningstjeneste, inklusive horisontal samhandel, lagerhold og materiellregnskap. Økonomiprojektet vil gi FMO elektronisk understøttelse av et fullstendig intern- og eksternregnskapssystem i henhold til økonomiregelveverket i staten. Etter at Økonomiprojektet er gjennomført, skal Forsvaret ha etablert et fullstendig elektronisk basert internregnskap, inklusive forpliktelsesregnskap, for konsolidering, budsjettering og økonomioppfølging, som legger grunnlaget for en mer effektiv vertikal styring og horisontal samhandel. Når det gjelder systemet med horisontal samhandel, vises det til St.prp. nr. 1 (2006-2007) der det redegjøres for en rekke tiltak som er iverksatt for å forbedre dette. Økonomiprojektet står sentralt i så måte.

Ekstern kvalitetssikring

Dovre International AS har gjennomført en ekstern kvalitetssikring av Økonomiprojektet. Denne eksterne

kvalitetssikringen ble gjennomført i to faser. Først en analyse av organisatoriske og gjennomføringsmessige forutsetninger for Økonomiprojektet, og deretter en ordinær kvalitetssikring av prosjektets kostnader, gevinster, ytelse og risikoer. Dovre peker på at det er høy risiko forbundet med å gjennomføre et slikt gjennomgripende prosjekt i en stor organisasjon, som i tillegg har vært under vedvarende omstrukturering og omstilling. Likevel er det enighet om at innføring av et felles forvaltningssystem er en forutsetning for at den omstilte organisasjonen skal kunne virke fullt ut i henhold til forutsetningene. Dessuten anses Økonomiprojektet å være en forutsetning for at økonomireglementets krav til internregnskap skal kunne oppfylles mest mulig effektivt. Analysen viser at prosjektet har en høy kostnadmessig risiko, men både forsvarssjefen og Dovre anbefaler at Økonomiprojektet startes opp så snart som mulig, etter at risikoreducerende tiltak er iverksatt.

De viktigste konklusjonene fra ekstern kvalitetssikrer er følgende:

- Prosjektet er hensiktsmessig avgrenset og strukturert
- Prosjektet har høy styringsmessig kompleksitet, men er håndterbart
- Styringsdokumentene har i hovedsak tilfredsstillende kvalitet
- Gjennomføringsstrategi hviler tungt på medvirking fra Forsvaret for øvrig
- Programorganisasjonen er i hovedsak hensiktsmessig

Tiltak for å sikre vellykket gjennomføring

Forsvaret har, som følge av anbefalinger fra Dovre og interne vurderinger, iverksatt følgende tiltak:

- Programdirektivet for LOS-programmet er revidert
- Sekretariatet for Forsvarsstabens ledelse er styrket
- Sjef LOS-programmet har fått innpass i de viktigste lederfora i Forsvarets militære organisasjon
- Forsvarsstaben og Forsvarets logistikkorganisasjon har fått et styrket ledelsesapparat med hensyn til økonomistyring
- Mottaksprosjekt er etablert, og det meste av prosjektpersonellet er tilsatt
- LOS-porteføljen er redusert/tilpasset for å konsentrere ressursene mot Økonomiprojektet
- Økonomiprojektet er av forsvarssjefen, gjennom et eget beslutningsnotat, gitt meget høy prioritet i forhold til annen virksomhet

I tillegg er følgende tiltak planlagt eller under iverksetting:

- Forankring, informasjon, involvering, kompetanseheving og relasjonsbygging i forhold til Økonomiprojektet i hele Forsvarets militære organisasjon
- Tidsfasing og prioritering av aktiviteter i Forsvaret i forhold til gjennomføringen av Økonomiprojektet

- Kontinuerlig oppfølging av bemanningen i LOS-programmet

Fra Forsvarsdepartementets side er det lagt særlig vekt på ledelsesforankring og beslutningslojalitet, og på å skape engasjement og forventninger i Forsvaret for det nye systemet.

Kostnader

Prosjektet har, som omtalt ovenfor, vært gjenstand for ekstern kvalitetssikring. Økonomiprojektet vil bli gjennomført innenfor en kostnadsramme på inntil 545 mill. kroner på kap. 1760 post 45 (investering) og 188 mill. kroner på kap. 1760 post 1 (gjennomføringskostnader).

Den nye løsningen for virksomhetsstyring som Økonomiprojektet skal realisere, planlegges benyttet fullt ut i Forsvarets militære organisasjon fra og med regnskapsåret 2008.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Thorbjørn Jagland og Signe Øye, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold, Henning Skumsvoll og Per Ove Width, fra Høyre, lederen Jan Petersen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Bjørn Jacobsen, er opptatt av at LOS-programmet er Forsvarets satsing på nytt felles styringssystem for økonomi, personell og logistikk. Komiteen ser derfor på LOS-programmet som et viktig omstillingsverktøy for å nå målene for moderniseringen av Forsvaret i henhold til Stortingets vedtak.

Komiteen viser til tidligere behandling av Innst. S. nr. 272 (2004-2005), jf. St.meld. nr. 29 (2004-2005) om merforbruket på Forsvarsbudsjettet i 2004, og Innst. S. nr. 176 (2005-2006), jf. St.meld. nr. 10 (2005-2006) om økonomisk styring i Forsvaret, hvor det fremkom at Økonomiprojektet er viktig for å få en forbedret økonomistyring i Forsvaret.

Komiteen viser videre til at innføring av et felles eksternregnskapssystem ble realisert gjennom leveranseprosjekt 1 i tidligere Program Golf. Komiteen registrerer at det gjenstår 2 større prosjekter for å få realisert felles løsninger innenfor logistikkområdet. Komiteen er innforstått med at det første er Økonomiprojektet, som blant annet skal gi Forsvaret et elektronisk basert internregnskapssystem.

Komiteen forstår videre at det neste prosjektet vil ha som ambisjon å gi Forsvarets militære organisasjon en fullstendig logistikk-løsning, med bl.a. funksjonalitet for understøttelse av vedlikehold og anskaffelse i prosjekt. Komiteen registrerer at Forsvarsdepartementet på egnet vil måte komme tilbake til Stortinget vedrørende dette prosjektet.

Komiteen viser til at Regjeringen informerte i St.prp. nr. 1 (2006-2007) om at Forsvaret hadde innledet kontraktsforhandlinger med leverandøren for Økonomiprojektet, og at det var forventet at dette ville

medføre en reduksjon i usikkerheten og derigjennom kostnadsrammen for prosjektet. Komiteen registrerer at resultatet av forhandlingene er imidlertid at kostnadene er økt med ca. 40 mill. kroner i forhold til det som var anslått. Komiteen har merket seg at Dovre International AS har gjennomført en ekstern kvalitets-sikring av Økonomiprojektet. Komiteen registrerer at Forsvaret har, som følge av anbefalinger fra Dovre International AS og interne vurderinger, iverksatt tiltak for å begrense usikkerheten i prosjektene.

Komiteen vil i denne sammenheng vise til de kostnadsutviklinger som har vært i forbindelse med innføringen av felles forvaltningssystem i Forsvaret, og vil understreke betydningen av å gjennomføre prosjektet innenfor de vedtatte rammer og at kvalitetssikringstiltak blir fulgt opp gjennom hele prosjektet. Komiteen forventer at Regjeringen holder Stortinget orientert om prosjektet på egnet måte.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å starte opp Økonomiprojektet i LOS-programmet i Forsvaret.

II

Kostnadsrammen for materiellinvesteringen (kap. 1760 post 45) settes til 545 mill. kroner.

Oslo, i forsvarskomiteen, den 12. desember 2006

Jan Petersen
leder

Per Roar Bredvold
ordfører

